

FÖRSTA SÖNDAGEN I ADVENT

ÅRGÅNG B

Första läsningen: **Jes 63:16b-17;64:1-8** (*O att du slet itu himlen och steg ner*)

Blir vi frälsta? Vi syndare är nedsölade som barn som släpar in all gatans smuts på skorna utan tanke på vem som måste städa efter oss. Vi ångrar felet men frågar vår Fader varför han inte hindrade våra misstag. *Mitt i vår synd saknar vi Gud*, som barn saknar frånvarande föräldrar och fantiserar om dem. Om bara pappas jobb försvann så han kunde vara med oss! *O att du slet itu himlen och steg ner så att bergen bävade inför dig* (64:1, i vissa biblar = 63:19). Den unge Jesus har tänkt över denna text. När han döptes av Johannes såg han himlen dela sig. Anden kom ner över honom som en duva. Faderns röst sa: *Du är min älskade son, du är min utvalde* (Mark 1:9-11). Gud kommer nu. Det är det som menas med ”advent”. Trons ögon ser det.

Andra läsningen: **1 Kor 1:3-9** (*Ni väntar på att vår herre Jesus Kristus skall uppenbaras*)

Korinthiernas kyrka var splittrad. Paulus inleder sitt brev vänligt och med beröm, som en pappa som är tacksam för sina barn oavsett vad de har gjort. Men allvarliga förmaningar antyds här i inledningen: korinthierna är ”rika på allt” (v. 5) säger han – samma ord kommer han att upprepa med bitter ironi i 4:8. Kristus vill stärka dem: ”... så att ni inte kan anklagas” (v. 8). Men anklaga dem är precis vad han själv gör lite senare i brevet, för partikäbbel, omoral och kaos. I mässan upprepar vi orden ”till dess du återkommer i härlighet” efter förvandlingen. Må vi bara omvända oss *innan* den dagen. Lär av Paulus! *Ge varandra ett tecken på försoning och frid.*

Evangelium: **Mark 13:33-37** (*Se till att ni håller er vakna, ni vet inte när tiden är inne*)

Vi är alla portvakter. Vårt jobb är att vakta dörren i kyrkan – d.v.s. närvara i Kristi hus. Föreställ dig att Kristus kommer till din församlings kyrka i all sin härlighet och ingen är där. Varför har våra kyrkor inte ständig bön och vaka, dygnet om, såsom många kloster har? Viktigare än byggnaden är *kyrkan i vår själ*, det inre rummet för bön. Vi kan bli uthålliga i bön, liksom Jesus (*Katolska kyrkans katekes*, nr 2849). Vi ska be om den gåvan. Men för att kunna uppnå detta måste vi ställa en vakt framför våra sinnen och se till att inte andra agendor bestämmer vad vi ska göra. Vem stjälar din tid så att du inte kan be? Barnen? Jobbet? Internet? Vårt hjärta är Guds egendom och vi får inte vara likgiltiga med det som tillhör honom. Portvakten är du själv som håller ute tjuvarna. Vårt kristna JA till världen måste ibland bli ett tydligt NEJ till andra. Din tid med Gud är helig. Han önskar den. Du behöver den.

MÅNDAGEN FÖRSTA VECKAN I ADVENT

Första läsningen: **Jes 4:2-6** (*Den räddade skaran skall jubla*)

Krig, olyckor, korruption, deportation, men framför allt folkets styvnackade motstånd mot Guds vilja (2 Mos 32:9), dess avgudadyrkan och otrohet mot förbundet ledde om och om igen till förtvivlan hos de trogna och fromma. Hur ska gudsfolket någonsin bli *Guds folk*? – det har många frågat sig. Gud renar folket genom prövningar. En liten fattig och ödmjuk rest – kvarlevan – ska frälsas. Det är dem som Jesus talar om i Saligprisningarna (Matt 5:3-12; jfr Luk 6:20-23). Vill du vara *skriven på listan bland dem som skall leva* (v. 3) så måste du först tvättas ren av hans två händer: ”domen” och ”reningen” (v. 4). Jesus band en handduk om livet och tvättade sina lärjungars fötter på skärtorsdagens kväll i nattvardssalen (Joh kap. 13). Så gör han med din själ när du nu i advent söker hans hjälp i **botens sakrament**. Sedan bygger han ett skydd över sina ödmjuka vänner: ett tak som skyddar mot middagshettan och skyfallen, d.v.s. mot Guds dom (v. 6). *I hans skugga får du vandra* (Ps 121:5). Är detta för gott för att vara sant? Nej, det är gripbart – i kyrkan.

Evangelium: **Matt 8:5-11** (*Många skall komma från öster och väster*)

Ödmjukhet talar till ödmjukhet. Jesus och den romerske officeren borde egentligen inte alls prata med varandra. Jesus hade all rätt att tåga – varför skulle han hjälpa någon som förtrycker hans folk? Varför skulle han bli *kultiskt oren* genom att gå in i denne hedningshus? Officeren representerar ett imperium som föraktar judar och plundrar dem på deras tillgångar – men han tror att Jesus har makt över sjukdomar. Nu ber han för sin slav (ordet ”tjänare” kan också betyda ”pojke” – kanske ett barn han hade med en slavinna?). Han hade kunnat skicka vilken soldat som helst – han har befäl över många – men han kommer personligen. Observera att han inte ber för sig själv eller någon betydelsefull person, utan för en slav. Romaren med det osympatiska jobbet är en *god* människa. Vi vet att han hjälpte judarna (Luk 7:5). Jesus gör sig omedelbart disponibel – han frågar honom respektfullt, som en tjänare talar till sin herre: *Skall jag då komma och bota honom?* (v. 7). Officeren vill inte göra Jesus oren och han litar på att Jesus kan bota på avstånd. Denne främling, som kanske tillbad romarnas avgudar och vars yrke var att döda, är vår andlige läromästare för alla tider. Precis som han står vi inför Jesus i mässan. Vi säger: *Herre, jag är inte värdig att du går in under mitt tak, men säg bara ett ord så blir min själ helad.*

Jesus – hjälp de som just nu både är sjuka och lever under slavliknande förhållanden.

TISDAGEN FÖRSTA VECKAN I ADVENT

Första läsningen: **Jes 11:1-10** (*På honom skall Herrens ande vila*)

Profeten Jesaja förutsåg det otänkbara: kung Davids dynasti skulle gå under, störta till marken som trädet faller för yxan. Det blev verklighet när babylonierna ödelade Jerusalem år 587/586 f. Kr. Men Gud hade ju lovat att Davids ätt skulle härskas för evigt (2 Sam 7:16) – varför svek han detta löfte (Ps 89:39,45,47)? Det gjorde han inte: dynastin återuppstår i *det nya skottet* som skjuter upp ur roten. Endast genom att återgå till *trons*

rötter (Bibeln, katekesen, omvändelsen) kan vi föra kyrkan vidare. Vi stärks då av den helige Andes sjufaldiga gåva (v. 2; jfr *Katolska kyrkans katekes*, nr 1831). Det gäller att inte bedras av världens yttre sken. Att se till att de bortglömda får ut sin rätt. Att tala hårt mot förtryckare. Våra församlingar verkar ibland lika förlamade och handfallna som det fällda trädet. Vi skulle vara *levande gemenskaper som påverkar vår omgivning*, men vi blir som gravkamrar ingen lägger märke till (Luk 11:44). Men kyrkan kan alltid blomma upp, och denna adventstid kan bli en ny början. Vi ska – som Abraham – hålla fast vid hoppet även där allt hopp är ute (jfr Paulus, se Rom 4:18). Gud skapar en ny värld. Jesus i krubban är barnet som sticker handen i kobrans bo utan att skadas (v. 8). Han är svag och bräcklig som skottet från roten (v. 1) men ska bli ett fälttecken för alla folk (v. 10). Den Uppståndnes seger ger landet *kunskap om Gud* så som havet är fyllt av vatten (v. 9). Solen ska glittra i detta havs vågor. Barn ska plaska där. Även djuren berörs av frälsningen.

Evangelium: **Luk 10:21-24** (*Jesus jublar av fröjd i Den helige anden*)

Jesaja förkunnade i första läsningen Andens ankomst – Jesus jublar över den i evangeliet. Skriftlärda och filosofer studerade böcker för att förstå världen. Profeter insåg Guds vilja och varnade folket för faror. Kungar säkrade sin makt och samhällets ordning. Men alla var de *kortsynta*. Ingen såg vad lärjungarna, dessa enkla fiskare från Galileen, nu får se: Gud träder in i världshistorien. Den når sin höjdpunkt när Jesus går omkring bland enkla människor och visar att Gudsriket har kommit. Adventstiden lär oss att Guds hemlighet bars av en ung gravid kvinna som varken var skriftlärd, bildad eller betydelsefull på något sätt. Denna kvinna bar sedan Guds Ord i sin famn, lekte med honom och lärde honom att skratta och sjunga. *Hennes* ankomst till världen var redan början på det Nya som Gud ville ge (8 december firar vi högtiden för Marias tillblivelse (”utkorelse och fullkomliga renhet”). Jesu glädjeutbrott är en återglans av Marias ansikte, hon som ödmjukt jublade över att alla släkten nu skulle prisa henne salig (Luk 1:46-55).

Guds hemlighet är Sonen. De som vill välkomna honom, liksom Maria, gör det genom yttre tecken. Vi inreder julkrubban, sätter dit ljus, mossa och figurer. De vise männen från Österland reste långt och offrade mycket för att se julkrubban. Vi har det lättare.

Ge mig, Fader, ett barns ande. Gör mig liten så att jag kan famna din storhet!

ONSDAGEN FÖRSTA VECKAN I ADVENT

Första läsningen: **Jes 25:6-10** (*Herren inbjuder till sitt gästabud och torkar tårarna från alla ansikten*)

Den danska filmen *Babettes gästabud* (från 1987) ger en bild av överflödande generositet (överdådig fransk middag efter lotterivinst) i en liten by som aldrig sett annat än trist medelmåttighet. Vardagens grå rutiner *måste* avbrytas någon gång om vi ska överleva mentalt. Utan **festens** omkullkastande av alla ”måsten” och ”borden” blir vardagen en

sann bild av helvetet. **Fattiga, fångna** och **slavar** förstår Jesajas längtan efter en universell apokalyptisk vändpunkt. Skulle döden vara allt vi har att se fram emot (v. 8)? Ska ingen torka våra tårar och göra slut på vår förnedring (v. 9)? Över jordens fattiga och chanslösa folkmassor ligger en slöja som skyler deras seende (v. 7). Slöjan är *ögon fyllda med tårar*. De har redan som barn sett **syndens** alla ansikten, känner **skammen** över att inte kunna försörja sina närmaste och **sorgen** över alla som de förlorar för att de inte kan betala för vård. I fattiga länder kan man se kristna dansa i timmar, frossande i extatisk förväntan om det Gudsrike Jesaja lovade, till musik som får dem att glömma hungern i magen. *Mat åt alla!* – Caritas brukar ha en adventsinsamling där du kan dela med sådana människor. Vill du se de fattigas glädje i himlen när Guds löften ska infrias (Upp 21:3-4), dela då med dig av dina tillgångar redan nu.

Evangelium: **Matt 15:29-37** (*Jesus botar många och ger mat åt fyra tusen*)

Måltidsgemenskap hörde till Jesu missionsverksamhet – lovsång och soppkök gick hand i hand. I dagens läsning verkar vi vara på hednisk mark, långt från Judeen där Jerusalem ligger. Matteus vill få oss att minnas Israels vandring i öknen, då Gud själv genom Mose mättade sitt hungriga folk (2 Mos kap. 16; Matteus gillar att framställa Jesus som en ”ny Mose”, jfr 5 Mos 18:15). Vi vet att urkyrkan drog till sig många nya Kristustroende som inte bodde nära Jerusalem (de ”grekisktalande” i Apg 6:1-7). Därför fick apostlarna ur deras led viga de första sju diakonerna för att kunna ordna med måltider åt dem – alltså tjänstgöra vid församlingens servering och socialomsorg. *De sju korgarna* som det överblivna samlades i (v. 37) leder tankarna till typiska diakonuppgifter.

Jesus tog emot patienter och tog inte betalt för att bota dem. Med en folkskara på fyra tusen (v. 38) – varav många var sjuka – har det tagit tid. Efter tre dagar var all medhavd proviant slut. Barnen började gnälla och familjerna bråkade – ska de åka hem eller stanna i det fria? Även apostlarna insåg att läget var ohållbart.

Vem är skarorna? Det är vi som nu söker oss till Kristus, för att åtminstone den här adventstiden ägna oss åt Gud. Jesus ser vår andliga fattigdom och rörs av medlidande. Han bryter brödet, gåvan från himlen som är han själv. Mässorna i advent är din bästa julförberedelse. Dina jordiska julbestyr tar orken ifrån dig (v. 32). **Omsorgen om din själ** ger dig kraft.

Visa mig, Herre, vem jag ska dela mina bröd och fiskar med. Hjälp mig att bistå dig!

TORSDAGEN FÖRSTA VECKAN I ADVENT

Första läsningen: **Jes 26:1-6** (*Ett rättfärdigt folk får dra ditin, ett som håller tro*)

Profeten Jesajas tröstande ord till folket i Jerusalem har som historisk bakgrund det farliga maktspel som pågick kring det lilla Judariket mot slutet av 700-talet f.Kr. Jerusalems kung Ahas pressades av grannfolken att delta i uppror mot stormakten Assyrien i norr,

som alla småstater betalade tribut till. Vägrade han skulle trupper från Samaria och Aram anfälla honom. Gick han med på upproret riskerade han assyriernas vrede. En tid överväger han att söka stöd hos Egypten. Jesaja råder honom att ligga lågt och lita på Gud ("Vänd om och var stilla, då kan ni räddas, genom lugn och tillit vinner ni styrka", Jes 30:15). Det var klokt. Assyrierna krossade år 722/721 f. Kr. Samaria (= "den otillgängliga staden" i v. 5?). Jerusalem fylldes av flyktingar därifrån. Staden växte kraftigt och förstärktes. Jesaja lär oss att Gud kan vända upp och ner på allt och ge de svaga och osäkra styrka, fasthet och trygghet. Ahas skulle vaka, be och längta efter Guds hjälp. Gud bygger en stad åt oss. Denna stad är Kristus, och dess portar är öppna för alla som vill hoppas på honom. Advent är tiden då vi skådar framåt mot allt det han har lovat.

Evangelium: **Matt 7:21, 24-27** (*Den som gör min himmelske faders vilja skall komma in i himmelriket*)

Buddhistmunkar lägger komplicerade och vackra mönster av färgad sand, konstverk som de efter flera dagar av djup koncentration sedan sopar bort. De vill understryka alltings förgänglighet. Vi kristna ska göra precis tvärtom: bevara, stärka, befästa, bygga stabilt och hållbart allt vi gör. Förgängligheten får inte vinna. Kyrkan bygger på **Guds bestående ord** som vandrar vidare från generation till generation – utan att underkasta sig epokenas och ideologiernas moden (jfr Matt 16:18; 24:35). De mest förgängliga sakerna i världen – våra sandslott – är pengar, makt och framgång. Den som bygger på sådant kan inte värja sig mot de *stormar av frestelser* som livet kastar mot oss. Endast den som framför allt annat vill göra Guds vilja står orubblig (jfr Jak 1:22). *Herre, min klippa, min borg och min räddare*, ber psalmisten (Ps 18:3).

Jesu ord om huset på sand och huset på klippan speglar hans egen arbetserfarenhet: vissa byggde stabilt, andra inte. I vår värld är det ofta en fråga om pengar. I utvecklingsländer tvingas fattiga bo på lerig och brant mark, lätta offer för skyfall och stormar. Byggfusk och slarv kräver dödsoffer. Starka hus skyddar oss.

Jag väntar på Herren, jag längtar, jag hoppas få höra hans ord (Ps 130:5).

FREDAGEN 8 DECEMBER

JUNGFRU MARIAS UTKORELSE OCH FULLKOMLIGA RENHET, högtid

Adventstiden är hoppets tid, vi går med jungfru Maria på hennes väg mot Betlehem, där hon ska fullfölja sin unika uppgift: att ge Guds Son åt världen. Men idag strålar adventstidens ljus med en särskild glans, när vi katoliker firar JUNGFRU MARIAS UTKORELSE OCH FULLKOMLIGA RENHET. Det är en högtid, så viktig att kyrkolagen föreskriver att alla katoliker måste gå till mässan. Maria blev "från det första ögonblicket av sin tillblivelse genom en enastående nåd och ett särskilt privilegium av Gud den allsmäktige, med hänsyn till Jesu Kristi – hela människosläktets Frälsares –

förtjänster, bevarad fri från varje fläck från arvsynnen” (*Katolska kyrkans katekes*, nr. 491). Vad menas? Att Maria är **första tecknet på vad frälsning betyder för varje kristen**: Gud har – skriver Paulus i andra läsningen – utvalt oss i Kristus ”till att stå heliga och **fläckfria** inför sig i kärlek” (Ef 1:4). Hela meningen med den gåva som Marias kropp bar inom sig, Jesus, var ju att befria oss från synden, det andliga ormgift vi har i blodet och som vi tyvärr ger vidare från generation till generation (”arvskulden/arvsynnen”). Att denna kedja av skuld en gång skulle få ett slut lovade Gud i 1 Mos 3:15 (ormens huvud skulle krossas). Guds löfte i Paradiset föregriper Jesu människoblivande genom Maria och kallas därför ”proto-evangeliet” (det glada budskapet i förväg). Varje kristen blir i dopet renad från ”arvsyndens fläck” (se *Katolska kyrkans katekes*, nr 402-409 och 1250). Men Marias roll är speciell: Redan innan Jesu ankomst är hon utvald att bli *utgångspunkt* för frälsningen, att bli hans *första* boning. Av hennes egen kropp ska hans kropp byggas. Det är något oerhört stort – och hon själv förbluffas när hon får veta det av ängeln Gabriel. *Så* skapad, *så* utrustad från sitt livs början kunde hon helhjärtat välkomna Gud med det stora JA som alla andra av Evas barn har så svårt för att uttala. När Gabriel träder in i den unga flickans liv i Nasaret konstaterar han att hon är ”full av nåd” (jfr Luk 1:28). Det sägs så högtidligt att man känner att det närmast är hennes titel eller andra namn. Marias fullständiga överlåtelse till Guds vilja (”Se, jag är Herrens tjänarinna, må det ske med mig som du har sagt”, Luk 1:38) bevisar att denna nåd är verksam i henne. Andens kraft är där. Man skulle kunna säga det så att Maria är döpt i förväg.

Denna unika kvinna är allt vad *advent* står för: glad förväntan, öppet sinne, grönska mitt i vintern. Maria är därmed början på ett nytt folk, som behagar Gud: Jesu Kristi kyrka. Hon är trädgårdsmästarens ursäkt att inte hugga ner hela fruktträdgården (se Luk 13:6-9), vilket han annars hade haft god anledning till.

Hon som inte syndade, hon blev *syster till alla syndare*, deras försvarsadvokat inför Gud. Obunden av synden hade hon båda händer fria till att räcka världen medicinen: Jesus. Hade Maria inte utrustats med denna speciella nåd, så hade Guds Ande varit som Noas duva som inte fann någon ”plats där den kunde vila” (1 Mos 8:9). Gabriel hade tvingats återvända med oförrättat ärende till himlen. Vi hade alla varit illa ute och ännu varit bara *Evas barn*, dödens barn.

Maria Immaculata, den obefläckade avlelsen, hon som är utkorad och fullständigt ren, är en stötesten för många. I protestantisk tradition har man velat sudda bort denna del av vår kristna tro. Många katoliker känner obehag över denna lära för att de har för sig att Maria därigenom kommer på ”distans” av oss andra som bara är syndare. Men det är omvänt: hon kommer nära. Hennes son är en gåva till syndare (Matt 9:13). Maria visar oss att alla har en särskilt plats i Guds plan. Det fanns mycket som Maria inte kunde men som du och jag kan. Och ska. Vi behövs alla i Guds stora frälsningsprojekt. Varje litet kugghjul är viktigt.

Särskilda läsningar på denna dag:

1 Mos 3:9-15, 20; Ef 1:3-6,11-12 och Luk 1:26-38

LÖRDAGEN FÖRSTA VECKAN I ADVENT

Första läsningen: **Jes 30:19-21, 23-26** (*Han skall vara dig nådig när du ropar*)

Advent är en tid av särskilt nåd. Gud som har låtit sitt folk leva på ”svältkost” (v. 20) ska nu höra dess böner och välsigna det igen. Liksom blinda kan behöva någon som kan se vägen, så att de inte går för mycket åt höger eller vänster, ska *Guds vägvisare* – folkets heliga lärare – leda oss säkert framåt så att vi ser Gud i allt och inte lever vår tro som en hobby vid sidan om verkligheten. Allt talar om Gud. Matematik eller idrott lär oss att möta Gud i allt och tacka honom. I *biologin* inser vi den underbara ordningen i naturen som antyder Skaparens tankar. Skönheten i *musik* och *konst* lyfter oss uppåt mot den oändliga Skönheten bakom allt. Glädjen i *rörelse* och *lek* låter oss tacka för livets gåva. *Solidaritet och vänskap* får oss att likna vår Fader i himlen.

Vad menas i v. 25-26 med ”den stora slaktens dag, dagen när torn skall falla” eller med det sju gånger förstärkta solljuset? Vi vet inte exakt vad Jesaja tänkte, men den andliga meningen är klar: inför Gud rasar *högmodet* och allt *mörker* fördrivs.

Evangelium: **Matt 9:35 - 10:1, 6-8** (*När han såg människorna fylldes han av medlidande med dem*)

Här är läraren som Jesaja såg! Han inte bara säger ”dit går vägen!” utan han *är* vägen (Joh 14:6). Han lär ut socialt ansvarstagande genom sitt exempel. Jesus ser de fattiga massorna. I hans ögon är de som *får utan herde* – en bild med rötter hos profeten Jeremia (Jer 23:1-6; 50:6-7). Jesus konstaterar bristen på vård och god undervisning och organiserar omgående ett program för detta, med hjälp av de lärjungar han har utbildat. Programmet är geografiskt begränsat (v. 5-6) och därtill kostnadsfritt (”ge som gåva vad ni har fått som gåva”, v. 8).

Miljontals barn i världen har inte tillgång till lärare, bra mat och gratis vård. När Jesus talar om skörden som är stor är hans hungriga åhörarens första tanke nog bröd. Men bilden är andlig. Det behövs även mentala under. Jesus behöver vänner som inte bara vill dela plats med honom vid bordet utan också vill ta på sig hans arbetsuppgift. Nya lärjungar finns det potentiellt hur många som helst av. Deras hjärtan måste dock väckas av kompetenta herdar och vägledare. Vi bör regelbundet be Gud om nya, heliga präster och alla sorters andliga kallelser. Be gärna tillsammans med barn – kanske hör de då Jesu röst kalla just dem!

Herre, uppväck andliga kallelser i kyrkan – och börja med mig!